

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-iej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada, Konta bankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 191.

Chełmża, czwartek, dnia 22-go sierpnia 1929 r.

Rok II.

Czerwone chmury nad granicą mandżurską.

Dnia 13 b. m. upłynął miesiąc od czasu, jak rząd bolszewicki wysłał swoje ultimatum do Nankinu w sprawie nieprawego obsadzenia przez władze chińskie kolei mandżurskiej. Od tego czasu ani nie zostały nawiązane rokowania, ani nie rozpoczęły się prawdziwe kroki wojenne. Wytworzył się charakterystyczny stan „wojny bez wojny” w myśl tej recepty, którą w marcu 1918 roku podczas rokowań o pokój z Niemcami wypisał był Trocki węglem na ścianie wielkiej sali balowej twierdzy brzeskiej: „Ni wajny ni mira” — ani wojny ani pokoju.

Kiedy rząd nankiński w odpowiedzi na ultimatum sowieckie zgłosił swoją gotowość do rozpoczęcia rokowań, Moskwa odpowiedziała, że warunkiem rozpoczęcia rokowań jest przywrócenie przez Chińczyków „status quo” na kolei mandżurskiej, czyli, że administracja jej ma być oddana z powrotem tym urzędnikom i funkcjonariuszom sowieckim, których Chińczycy częścią poaresztowali, częścią zaś zmusili do opuszczenia kraju. Ponieważ Nankin na ten warunek do tej pory nie przystał, przeto rokowania nie rozpoczęły się wcale. Jeżeli zaś pojawia się w prasie europejskiej od czasu do czasu wiadomość, że mimo to wszystko sowiety gdzieś tam po cichu i jakgdyby na boczku targują się z Chińczykami, Moskwa zaraz podnosi wielki krzyk i ostro tym pogłoskom zaprzecza, jako szerszonym przez antysowiecką intrygę.

Amerykański podsekretarz stanu Stimson wystąpił w dniu 25 lipca z notą do sześciu mocarstw, w której proponuje, aby mocarstwa te objęły w zarząd kolej mandżurską, póki Rosja i Chiny nie przeprowadzą rokowań i nie znajdą jakiejś formy ostatecznego załatwienia sprawy tej kolei. Propozycję tę Moskwa nie tylko sama odrzuciła z wielkim hałasem, lecz równocześnie ostrzegła młody rząd narodowy chiński przed niebezpieczeństwem ze strony „tygrysów kapitału”, czyli, że rząd japoński odniósł się do propozycji amerykańskiej niechętnie, pozostała ona na papierze. Cała sprawa wisi do tej pory w powietrzu i wikła się coraz bardziej.

Stalin grozi...

Charakterystycznym było zachowanie się najważniejszej osoby w rządzie sowieckim — dyktatora Stalina. „Żelazny Gruzin” milczał uparcie, pozwalając klócić się obu skrzydłom swego rządu. Dopiero w ostatnich dniach, jadąc na trzytygodniowy wypoczynek na Kaukaz, Stalin wybrał drogę okrężną przez Sewastopol i tam w towarzystwie drugiego gruzińskiego znakomitego bolszewika Ordżonikidzego odbył inspekcję sowieckiej floty czarno-morskiej. Jadąc zaś na pokładzie pancernika „Czerwona Ukraina” z Sewastopola do Batumu, Stalin wygłosił mowę do załogi pancernika, w której powiedział, że „rychło będzie ona powołana do ostatniej rozstrzygającej walki z całym światem wyzyskiwaczy i ciemleńców”, w której za wszelką cenę musi odnieść zwycięstwo.

Spotkanie Mac Donalda z gen. Dawesem.

London, 20. 8. W dniu dzisiejszym nastąpiło ponowne spotkanie premiera angielskiego Mac Donalda z ambasadorem St. Zjednoczonych gen. Dawesem. Do rozmowy tej londyńskie koła polityczne przywiązują wielką wagę twierdząc, że gen. Dawes przywiózł Mac Donaldowi kompletne propozycje Ameryki, co do rozbrojenia na morzu. W piątek gen. Dawes odwiedzi ponownie Mac

Donalda z okazji nadania premierowi angielskiemu obywatelstwa honorowego przez jedno z miast amerykańskich i przy tej okazji konferować będzie na temat rozbrojenia morskiego, przyczem ustalone ma być definitywny program pobytu Mac Donalda w Ameryce oraz uzgodnienie platformy konferencji jego z Hooverem.

Rzeczywiste oblicze Labour Party.

Haga, 20. 8. „Allgemeine Handelsblatt” omawiając sytuację na konferencji podkreśla, że publikacja memorjału 4-oh państw postawiłaby rząd Labour Party do pewnego stopnia w stan oskarżenia, z treści memorjału wynikałoby bowiem, że jeżeli cyfry w nim podane są istotne, wówczas konferencja ofiarowuje zaspokojenie 4/5 angielskich zadań. Gdyby angiolcy nie zgodzili się na to, to fakt ten rzuciłby charakterystyczne światło na rzeczywiste oblicze Labour Party, głoszącej stale hasła pokoju.

Dziennik zaznacza na innym miejscu, że presja, wywierana na dyplomatów przez wielką finansjery w kierunku doprowadzenia do kompromisu zapobieżenia zerwania konferencji, wzrasta z dniem każdym. W końcu dziennik zapytuje, kiedy nareszcie przystąpi się do omawiania sprawy, o której dotychczas milczano, t. j. w kwestji siedziby Banku Reparatyjnego. Konferencja, konkluduje dziennik, zaczyna być podobną do tego, co Titulescu tak dowcipnie nazwał „la conference pour le désarangement du plan Young”.

Przed genewską sesją Rady Ligi Narodów.

Genewa, 20. 8. Z 54 państw, wchodzących w skład Ligi Narodów, 10 mianowało już delegatów. Pierwsze zebranie odbędzie się 10 września. W skład delegacji angielskich wchodzi min. Snowden, min. Henderson, min. Gracham i Lord Robert Cecil. Indje reprezentować będzie przedstawiciel specjalny. W sesji Ligi Narodów udział weźmie 20 ministrów spraw zagranicznych.

Lot Zeppelina do Nowego Jorku.

Berlin, 20. 8. Otrzymano tu wiadomość z Tokio, że sterowiec Zeppelin odleci z Tokio w kierunku Nowego Jorku, w czwartek bież. tygodnia.

Francuskie samoloty przybywają do Polski.

Paryż, 20. 8. Grupa 10 francuskich samolotów 38 p. lotniczego podejmuje za kilka dni lot propagandowy do Polski przez Strassburg i Pragę czeską do Warszawy.

Po przejeździe Stalina cała flota czarno-morska wyszła na manewry, na których otrzymywała bardzo charakterystyczne zadania, jak np. przygotowanie desantów wojsk na wybrzeżu rumuńskim lub współdziałanie z rozpoczynającymi rewolucję robotnikami bułgarskimi.

Równocześnie wyszła na ćwiczenia sowiecka flota bałtycka i między innymi rozwiązuje takie zadania, jak współdziałanie z „dreadnoughtami” angielskimi, które wyprowadzone przeciw sowietom zbuntowały się i powywieszały.. czerwone flagi. Marynarze sowieccy rozwiązują takie zadania z ogromnym entuzjazmem, jakkolwiek wyżsi komendanci patrzają na te zabawy, wzsuszając ramionami jak na pomysły ludzi obłąkanych.

W armji odbywa się także jakiś wielki ruch i toczą się energicznie techniczne przygotowania. Za Budiennym wyjechali na Daleki Wschód Bubnow, inspektor transportów wojskowych i Fiszman, komendant oddziału chemji wojennej. Jak słyhać, dowództwo sowieckie przygotowuje różne niespodzianki dla niedźwiedzonych Chińczyków. Więc przedewszystkiem wielki rajd kawalerji mongolskiej, skupianej pospiesznie na zachodniej granicy mandżurskiej, dalej zaś występ gościnny chemicznych oddziałów sowieckich, które mają się po raz

pierwszy posługiwać przy tej okazji jakimś nowym gazem trującym, nazwanym naturalnie „gazem czerwonym”.

Koło Samary, gdzie znajdują się główne fabryki chemiczne dla celów wojennych, panuje istotnie od kilku tygodni wielki ruch. Codzień odchodzą stamtąd pociągi na Daleki Wschód, naładowane sprzętem do wojny chemicznej. Więc wiozą maski przeciwgazowe w dużych transportach, różne jakies tajemnicze aparaty i balony z samym gazem. Rozlokowane w niewielkim promieniu od tego centrum chemicznego dywizje piechoty i kawalerji, odbywają pilne ćwiczenia w taktyce wojny chemicznej.

Jeżeli się do tego wszystkiego doda, że wedle relacji z różnych punktów kolei syberyjskiej transporty wojskowe, idące na wschód, są istotnie bardzo duże, że we wszystkich okręgach wojennych syberyjskich i wschodnio-rosyjskich byli funkcjonariusze kolei mandżurskiej, powypędzani przez Chińczyków, zostali przydzieleni jako komisarze polityczni i agitatorzy wojenni dla wojska, to wypadnie stwierdzić, że sowiety obok zwyczajnych swoich bluffów przygotowują także jakies niespodzianki na Dalekim Wschodzie i naprawde, mają jakiś swój plan działania i swoje ukryte cele.

60,000 żołnierzy chińskich na granicy mandzurskiej.

Wiedeń, 20. 8. Dzienniki wiedeńskie donoszą z Londynu, że według depechy z Waszyngtonu, poseł chiński ogłosił następujące oświadczenie rządu chińskiego:

Wysłanie 60.000 żołnierzy nad granicę mandzurską nastąpiło celem zapobieżenia powtórzenia się wypadków naruszenia terytorjum chińskiego przez wojska rosyjskie. Wysłanie tych wojsk nie oznacza jednakże stanu wojennego.

Nankin, 20. 8. Min. spraw zagranicznych Wang potwierdził, iż rząd narodowy wysłał generałowi Czang — Suen — Liangowi 60.000 żołnierzy na front mandzurski w celach obronnych z uwagi na groźną sytuację i wypadki wojsk sowieckich poza granicę. Min. zaznaczył, iż gotów jest w razie potrzeby wysłać dalsze posiłki.

200 zabitych po stronie chińskiej.

Waszyngton, 20. 8. Konsul Stanów Zjednoczonych w Charbinie doniósł departamentowi stanu, że doszło do walk między wojskami chińskimi a niewielkimi oddziałami sowieckimi, które przeszły na terytorjum chińskie w okolicy st. Pogranicznaja. Liczba zabitych po stronie wojsk chińskich dochodzi do 200.

Armia sowiecka zajmuje kolej wschodnio-chińską.

Pekin, 20. 8. Havas potwierdza wiadomość o tem, że dywizja sowiecka, popierana przez artylerię, zajęła szereg miejscowości na kolei wschodnio-chińskiej, na przestrzeni 40 kilometrów od Mandzurji.

Działania wojenne w Mandzurji coraz poważniejsze.

Dzienniki donoszą z Londynu: Potwierdza się iż w Mandzurji nastąpiło zaostrzenie sytuacji. Rosjanie usiłowali przerwać połączenie drutowe i zniszczyć kopalnie chińskie przez podłożenie ognia.

Rosjanie popełniają planowo akty sabotażu. Według depechy z Pekinu znajduje się w drodze do granicy chińskiej 20 rosyjskich wozów pancernych.

„Reuter“ donosi z Tokio: Wedle nadeszłej tu wiadomości z granicy rosyjsko-chińskiej, w dniu 7 bm. 30 kawalerzystów sowieckich przekroczyło rzekę Argun i wyplądowało wieś Jurainor, wrzucając do rzeki 5 mieszkańców tej wsi, którzy utonęli.

W poniedziałek aresztowano 60 urzędników sowieckich, kolei wschodnio-chińskiej w związku z generalnym strajkiem górników, który spowodował zatopienie jednej z kopalni na pograniczu sowiecko-chińskim.

Nowy występ perfidji litewskiej.

Litewska Agencja Telegraficzna „Elta“ przesiłała zaprzeczenie wydanego przez PAT'a wczoraj wyjaśnienia w sprawie zamknięcia na przeciąg 24 godzin granicy polsko-litewskiej w pobliżu miejscowości Uciecha z powodu obławy na grasujących w okolicy bandy złoczyńców. Jak zwykle, enuncjacja Agencji litewskiej zaprawiona jest kozuistyką, wykrętą sofistyką i obelżywymi zwrotami pod adresem władz polskich, w związku z rzeczowemi wyjaśnieniami PAT'a. Metody „Elty“ są tego rodzaju, iż należy przejść nad niemi do porządku dziennego.

Nowy gwałt bolszewicki.

W ostatnich dniach na dworcu kolejowym w Kijowie został aresztowany powracający z odpustu wikariusz generalny diecezji żytomierskiej, ks. prałat Kazimierz Naskręcki, w czasach przedwojennych autor jednej z najlepszych naszych książek do nabożeństwa p. t. „Pójść za Mną“, „Krótkich nauk o Mszy św.“, oraz wielu podręczników szkolnych.

Ks. prał. Naskręcki znany był na całych kresach jako kapłan wielkiej świętobliwości i wybitny mówca kościelny. W życiu politycznym nie brał najmniejszego udziału. Uznając człowieka tej wiary, co ks. prał. Naskręcki, za element niebezpieczny społecznie, bolszewicy złożyli dowód że dzisiaj są taką samą dziką hordą azjatycką, jaką byli przed 10-ciu laty.

Opinia katolicka całego świata, a w szczególności społeczeństwo polskie nie mogą przyjąć obojętnie wiadomości o gwałcie na osobie powszechnie cenionego kapłana.

Nowy lot transatlantycki.

Berlin, 20. 8. Biuro Wolffa donosi z Lizbony, że szwajcarski lotnik Käser wystartował dziś o godz. 7,18 rano w Alverca na jednoślacie

„Junges Schweizerland“ w towarzystwie obserwatora i mechanika do lotu przez ocean, kierując się w stronę Nowego Jorku.

W Sztokholmie strzelnicy polscy uzyskali 5 nagród.

Sztokholm, 20. 8. Wczoraj odbyło się uroczyste rozdanie nagród zwycięzcom w międzynarodowych zawodach strzeleckich. Polacy uzyskali 5 nagród, a mianowicie: 3 złote medale, 1 srebrny, 1 brązowy.

Wypowiedzenie umowy zbiorowej w górnictwie.

Katowice, 20. 8. Pisma donoszą, że w ubiegłą sobotę wszystkie związki zawodowe na Śląsku wypowiedziały umowy zbiorowe w górnictwie z powodu wygaśnięcia umowy, która kończy się z dniem 1-go września.

Katastrofa na morzu.

Londyn, 20. 8. Wczoraj w godzinach rannych wydarzyła się na morzu północnym groźna katastrofa, która pociągnęła za sobą 15 ofiar. Tragiczny wypadek spowodowało zderzenie się holownika parowego „Kings Cross“ z hiszpańskim parowcem „Ogonos“, który zatonął w ciągu 6 min.

Jednomysłność 4 mocarstw.

Haga, 20. 8. — Briand, Stresemann, Henderson i Hymans rozważali dnia 20 sprawy finansowe i administracyjne, związane z ewekucją Nadrenji, której data nie została ustalona. Pirelli Franqui i Cheron zapoznali się ze stanem prac ekspertów. Jak tylko sprawozdanie ekspertów będzie gotowe, delegacje francuska, belgijska, włoska i japońska ustalą linię dalszego postępowania, poczem zetkną się prawdopodobnie w środę z delegacjami niemiecką i brytyjską w celu poinformowania się czy Snowdem przyjmuje koncesje jakie mu zostały dodatkowo uczynione. W kołach konferencji haskiej podkreślają całkowitą jednomysłność Francji, Belgii, Włoch i Japonii co do wprowadzenia w życie planu Younga.

Waldemars pojedzie na sesję „Ligi Narodów“.

Kowno, 20. 8. Skład delegacji litewskiej na nadchodzącą sesję Ligi Narodów będzie następujący: prezes delegacji Waldemars, członkowie: poseł litewski w Berlinie Sidzikauskas, pani Czurlioniene, sekretarz Dimza.

Starcie żydowsko-arabskie w Jerozolimie

Wiedeń, 20. 8. Prasa donosi z Jerozolimy, że podczas gdy w Starem Mieście panował spokój, w Nowem doszło do starć, w czasie których zraniono 10 żydów i 50 arabów oraz jednego policjanta angielskiego. Kilku arabów aresztowano.

Nowe walki w Afganistanie.

Z Afganistanu donoszą o ponownem ożywieniu się walk między zwolennikami Amanullaha a zwolennikami obecnego władcy Habibullaha. Naczelnym wodzem wojsk powstańczych jest zwolennik Amanullaha, generał Nadir Khan, który na czele 9-tyśięcnej armji. podjął walkę z Habibullahem. Nadir Khan ma mieć wielkie poparcie we wschodnich prowincjach kraju.

Zapisz sobie,

bo już czas się informować o ważnych zdarzeniach gospodarczych i politycznych w kraju i całego świata. Aby wiadomości te szybko i tanio otrzymać, zapisz sobie za **2,45 zł. na miesiąc wrzesień**

„Przeгляд Pomorski“.

Po krwawej strzelaninie

między Schutzbundem a Heimwehrą — zawieszenie broni.

Wiedeń, 20. 8. Dzienniki wiedeńskie donoszą, że naczelnik Styrii Rienteler naradzał się dzisiaj z przywódcą Reichswehry i przywódcą obojczy demokratów. Przywódcą Reichswehry zapewnił Rientelera, że Heimwehra nie podejmuje narazie dalszej akcji, Socjal-demokraci zainterpelowali Rientelera co zamierza uczynić rząd krajowy w Styrii, ażeby przeszkodzić wybuchowi wojny domowej.

W całej Styrii ogłoszone zostało pogotowie zarówno Heimwehrowców jak i Schutzbundu, mimo to dotychczas nigdzie spokój nie został zakłócony.

Według doniesień dzienników, liczba rannych sięga 200 osób. Według „Neue Freie Presse“ w czasie walk wczorajszych miały paść strzały karabinów maszynowych. Śledztwo stwierdziło również że członkowie wymienionych organizacji oddawali do siebie strzały z rewolwerów i pistoletów.

Wielki sojusz anglo-amerykański na polu finansowem

Doniesienia z Nowego Jorku potwierdzają, że gubernatorowi Banku Anglii Montagu Normanowi udało się zawrzeć daleko idący układ z bankami związkowemi Stanów Zjednoczonych, który gwarantuje Bankowi Anglii kredyty ponad 250 mil. dol. tak, że podstawa kruszcowa Banku Anglii jest zapewniona i nie potrzebuje ona podnosić swej stopy dyskontowej.

Doszło więc w przeciwieństwie do głosów prasy niemieckiej, do daleko idącego sojuszu anglo-amerykańskiego na polu finansowem, który ma doznać jeszcze wzmocnienia przez przygotowujące się porozumienie anglo-amerykańskie i w dziedzinie rozbrojenia na morzu.

Z tego punktu widzenia daje się częściowo wytłumaczyć nieprzejednane i pewne siebie stanowisko delegacji amerykańskiej na konferencji haskiej.

Nowe wybory do Rady Ligi.

Ze względu na wygaśnięcie mandatów na nie-stałych członków Ligi Narodów, które trwają trzy lata, odbędzie się na sesji wrześniowej nowe wybory.

Polska, której zagwarantowano w r. 1928 ponowny wybór, utrzyma się oczywiście przy swoim mandacie. Na miejsce Rumunii zostanie prawdopodobnie wybrana Jugosławia.

Czy śmiesz wątpić

jeszcze dziś, by należeć do jednego z towarzystw przysposobienia Wojskowego? Odpowiedź znajdziesz dość często, czytając „Przeгляд Pomorski“, z którego dowiesz się, jak to w innych Państwach łączą się obywatele w tych organizacjach.

Z kraju.

70 Włochów zwiedziło Wawel.

Do Krakowa przybyła wycieczka włoska, w liczbie 70 osób. Na dworcu powitali wycieczkę imieniem obywatelskiego komitetu przyjęcia ks. Bernardo Rizzi i dyrektor Pachoński. Wycieczka zwiedziła Wawel i zabytki krakowskie, a następnie wyjechała do salin w Wieliczce.

Oszukiwali Kasę Chorych.

Policja aresztowała Władysława Bruno z Podłęża i Ignacego Bałachowskiego z Chrości za oszustwo, popełnione na szkodę Kasy Chorych. Podrabiali oni asygnaty, na podstawie których pobierali zasiłki.

Ministrowie na miejscu katastrofy w kopalni Hildebrand.

Pp. ministrowie Prystor i Kwiatkowski zwiedzili wczoraj kopalnię „Hildebrand”, w której przed kilkoma dniami zdarzyła się katastrofa. P. minister Kwiatkowski oświadczył, że rodziny po tragicznie zmarłych, niezależnie od uposażenia ze strony kopalni będą w zupełności zabezpieczone materialnie. Wreszcie p. minister zakomunikował, że p. Prezydent Rzplitej złożył dla rodzin po zabitych ze swoich funduszów wraz z p. ministrem Prystorem 15 tys. złotych. P. minister Kwiatkowski złożył połowę tej sumy, zaś p. wojewoda dr. Grażyński 7 tys. złotych.

Wymlana młodzieży szkolnej między Polską i Francją.

We Francji bawi, jak wiadomo, liczna wycieczka polskiej młodzieży szkolnej męskiej i żeńskiej, zorganizowana przez tow. wymiany z zagranicą młodzieży szkolnej. Uczestnicy i uczestniczki wycieczki znajdują się pod bezpośrednim kierownictwem swoich wychowawców. Poszczególne grupy młodzieży zwiedziły różne okolice Francji, jak Normandję, Alzację, Alpy i t. p.

Pobyty we Francji licznego zastępu młodzieży polskiej przyczynia się w znacznym stopniu do zbliżenia jej z młodzieżą szkół francuskich, wywołując wśród tej ostatniej chęć poznania Polski. Towarzystwo wymiany młodzieży szkolnej, mające na względzie zainteresowanie, jakie okazują dla Polski młodzi francuzi zaprosiły 20 z nich do Polski. Wycieczka francuska zwiedzi wystawę poznańską i zapozna się z krajem. Pobyty jej w Polsce potrwa miesiąc.

Francja, Belgja i Holandja potrzebują polskich robotników.

Urząd Emigracyjny ogłasza zapotrzebowanie w Belgji na 1500 robotników, mogących znaleźć zatrudnienie w tamtejszych kopalniach węgla. Francja potrzebuje dwu tysięcy robotników, również Holandja zgłasza zapotrzebowanie na robotników polskich w kopalniach.

Przed wielką koalicją polsko-czechosłowacką?

„Narodni polityka” ogłasza szereg artykułów omawiających szczegółowo stosunki między Czechosłowacją a resztą państw, należących do Małej Ententy, jakoteż Polską.

Jugosławja — jak pisze dziennik — dąży do rewizji swego stosunku do Czechosłowacji w tym kierunku, aby interesy obu tych państw zostały jeszcze ściślej ze sobą związane. Cel ten ma być osiągnięty nie tylko przez zawarcie politycznych, wojskowych i gospodarczych traktatów, ale również przez wspólny polityczny i gospodarczy program.

Drugi artykuł poświęcony jest Polsce. Wedle zdania pisma, warszawskie koła polityczne dążą również do jaknajdalej idącego zbliżenia w dziedzinie gospodarczej do Pragi.

Rzekomo planowana ma być koalicja polsko-czechosłowacka pod względem politycznym, gospodarczym, a w danym razie również militarnym przez co uzyskano by podstawy dla stałego politycznego i gospodarczego związku w ramach Małej Ententy. Pismo czechosłowackie oświadcza że Polska szuka gwarancji zabezpieczającej obecny stan rzeczy, ponieważ odczuwa nadzwyczaj silne

naprężenie, panujące na granicy polsko-rosyjskiej.

Interesy Czechosłowacji wobec Polski są przeważnie natury gospodarczej. Z tego powodu kroki zmierzające do zbliżenia wzajemnego, przyjęte zostały po obu stronach z wielką satysfakcją. W zbliżeniu tem wezmą również udział Rumunja i Jugosławja, wskutek czego stanowisko mocarstwa Małej Ententy spotęguje się w znacznej mierze.

Pisma warszawskie zdają sobie sprawę z tego, że Czechosłowacja może stanowić dla Polski drogę porozumiewawczą do Niemiec.

Obecna atmosfera międzynarodowa — tak konkluduje wymienione pismo — wymusza formalnie koalicję nie tylko między Polską a Czechosłowacją, ale również między temi państwami i Jugosławją, oraz Rumunją.

Następne miesiące utworzą niewątpliwie potrzebne podstawy do współpracy we wyżej wskazanym kierunku. Już dzisiaj jesteśmy świadkami wspólnego postępowania na konferencji reparacyjnej w Hadze, a co do dalszego rozwoju stosunków polsko-czechosłowackich stoimy obecnie przed wydarzeniami, które w przyszłości będą posiadały historyczne znaczenie.

Z Pomorza.

Toruń. (Tragiczny wypadek w koszarach).

W niedzielę 18 bm. w koszarach pułku manewrowego artylerji w Podgórzu pod Toruniem zdarzył się wypadek, który pociągnął za sobą śmierć 2 ch. żołnierzy i poranienia 3-ch innych żołnierzy. Dnia tego ok. godz. 8-ej rano (było to w czasie śniadania w jednej z izb żołnierskich) kanonier z plutonu łączności Kępski manipulował z zapalnikiem od 10 cm. granatu. W pewnej chwili zapalnik nagle wybuchnął: Kępski oraz trzej inni żołnierze zostali ciężko ranni i 1 lekko. Przewieziono ich natychmiast do lecznicy wojskowej, gdzie wkrótce potem Kępski i drugi z ciężko rannych żołnierzy zmarli.

Nadmienić należy, że ś. p. Kępski w najbliższych dniach miał być zwolniony do rezerwy. Przygotowując się do wyjścia „do cywilu” pragnął znaleźć się na poligonie zapalnik oprawił w luskę od szrapnela, by ją zabrać „na pamiątkę”. Zapalnik jednak nie odpowiadał kalibrowi lusk i wypychany siłą wybuchnął.

Samochód propagandowy LOPP. Pomorski Komitet Wojedódzki LOPP. nie ustaje w wysiłkach wdrażając społeczeństwu konieczność przygotowania się do obrony przeciw straszliwej broni przyszłej wojny: gazom i samolotom. Samochód propagandowy LOPP., o którym obszerniej pisaliśmy w nrze wczorajszym po kilkudniowym objeżdżaniu m. Torunia, wyruszył w dniu dzisiejszym w podróż propagandową po Pomorzu.

Spodziewać się należy, że podróż tego samochodu wzbudzi wszędzie należyte zainteresowanie.

Gruczno, pow. świecki. (Tragiczny wypadek na strzelnicy).

W niedzielę dnia 18 sierpnia br. w godzinach popołudniowych odbywały się miejscowe Bractwo Strzeleckie swoje zawody strzeleckie, przy czem funkcje tarczowego na strzelnicy pełnił 33-letni Stefan Tuszyński z zawodu murarz, zamieszkały w Grucznie. Nagle zauważono brak obsługi przy taroży, a gdy posłano gońca do tarczy, znaleziono Tuszyńskiego, leżącego bez życia poza tarczą.

Kula jednego z strzelających trafiła go w pierś w okolicę serca, tak, iż śmierć nastąpiła natychmiast. Przypuszcza się, że ś. p. Tuszyński wyszedł niespostrzeżenie ze schronu do jakichś manipulacji koło tarczy, gdzie trafił go pocisk. Nieboszczyk osierocił żonę i 3 dzieci. Wypadek ten wywołał wielkie poruszenie w miejscowym społeczeństwie.

Wielkie Tarpno, pow. grudziądzki. (Budowa szkoły rolniczej).

Jak już donosiliśmy, przekazana została resztówka tut. majątku państwowego obszaru 680 morgów szkole rolniczej i hodowlanej w Dębowej Łące pod Wąbrzeźnem; szkoła przejęła już majątek w swój zarząd i przystępuje obecnie do wzniesienia dwóch wielkich domów mieszkalnych dla profesorów; gmach szkolny wystawiony zostanie w przyszłym roku; koszty budowy odnośnych gmachów są projektowane na 1 i pół milj. zł. Po wykończeniu budynków nastąpi transakcja szkoły rolniczej do Tarpna.

„Przełęcz Pomorski”

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Przełęcz Pomorski”

Juljusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przełęcz z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

(75)

Nie wiedziała nawet o tem, że Julcia widziała Oktawjusza, odprowadzającego do domu Magdaleny, której dawał pierwszeństwo dla tego, że pochodziła z lepszej rodziny i że miała odziedziczyć miliony dziadka Richaud!

Wstając rano Klara postanowiła rozmówić się poważnie z ojcem. Obawiała się, że takistan może Julcię wpędzić w chorobę.

Tego samego dnia, około godziny dziesiątej rano, podczas takiej samej dzystej pogody, Magdalena, idąc ulicą Hoehe, spotkała Oktawjusza de Maussiniera.

Ulica, zwykle mało ożywiona, teraz, z powodu deszczu, była prawie pusta.

Inżynier uważał za stosowne korzystać ze spoczynności.

— Pani! — zawołał, kłaniając się z głębokim szacunkiem.

— Ach, pan de Maussinier!

— Pozwoli pani złożyć sobie moje głębokie uszanowanie. Rodzice pani ostrzegli mię, że mnie w domu swoim nie przyjmą... Jestem zrozpaczony... Nie dlatego, abym przykładał wielką wagę do tej kampanji, jaką przeciwko mnie podjęto od kilku dni... Przetrzymam ją. Nie mam majątku, lecz chcę iść przez życie przebojem, a takich świat nie lubi! Tylko możliwość widzenia pani sprawiła mi taką przyjemność.

Magdalena zaramienila się z radości.

— Zapewniam pana, że nie brałam żadnego udziału w postanowieniu rodziców, które mię zmartwiło i przeciwko któremu powstałam nawet...

— Och, to mi wystarcza i najzupełniej pociesza... — przerwał inżynier.

— Ojciec mój jest bardzo surowy. Napaści, jakich pan jest ofiarą, były tak niezwykle...

— Wiem o tem... To pan Pousterle szerzy o mnie takie wieści! Twierdzi, że jestem zbrodniarzem, fałszerzem, współnikiem rozbójników.

— Pan Pousterle mówił, że pan działa do spółki z tą kobietą, która jest podobna do matki mojej...

— Nie znałem jej wcale! Nie wiedziałem także o istnieniu pani de Sepones. I oto, teraz, gdy liczę zaledwie dwudziesty ósmy rok życia, robią ze mnie rozbójnika, gdy ja spędziłem życie w pracy i na studjach, starając się o uzyskanie dy-

plomu naukowego... Toż to szaleństwo.

— Mówiłam zupełnie to samo.

Podziękował smutnym uśmiechem.

— A prawdą jest to jedynie, że notariusz obawia się, aby młodsza córka jego nie zakochała się we mnie — przepraszam panią za moją zarozumiałość...

— Nie widzę w tem zarozumiałości!

— I chce mię zmusić do opuszczenia Wersalu, a w tym celu wyzyskuje znajomości, jakie zawarłem za granicą. Prawdą, że na obczyźnie człowiek garnie się do rodaków, nie badając zbyt, kim jest spotkany rodak. Zawiązałem znajomość z pewnym agentem handlowym, który, jak się teraz dowiaduję, ma stosunki dość podejrzane. Ale czy to może wpłynąć na moją opinię?

— Naturalnie, że nie!

— Zresztą najlepszym dowodem, że wszystkie te podejrzania i zarzuty są bezpodstawne, jest to, że pozostałem w Wersalu i pozostanę tu, dopóki mi się spodoba. Ludzie biorą wprawdzie stronę notariusza, gdyż jest bogaty i ma zachwycające córki, ale ja nic sobie z tego nie robię, i czekać będę na zwycięstwo prawdy! Jeżeli nawet popełnię niejedną niedorzeczność, jeżeli odwiedzałem osobistości wątpliwej wartości, to wszystko tłumaczy się tem, że, będąc na obczyźnie, szukałem towarzystwa rodaków, nie przebiegając zbyt.

(Ciąg dalszy nastąpi).

DZIAŁ GOSPODARCZY

Minister Madgearu o polsko-rumuńskim zbliżeniu gospodarczym

Od kilku dni bawi w Polsce rumuński minister przemysłu i handlu Madgearu. Razem z min. Kwiatkowskim zwiedzał on okręg przemysłowy śląski, poczem pojechał do Poznania na Powszechną Wystawę Krajową. W wywiadzie, udzielonym m. in. korespondentowi „Gazety Handlowej” minister Madgearu przedstawił dokładnie cel swego przybycia do Polski.

„Podróż moja do Polski — mówił minister — ma na celu m. in. zrewizytowanie min. inż. Kwiatkowskiego, który był naszym gościem w maju rb. Następnie, chcę się zapoznać bliżej z Polską, zwłaszcza z jej życiem gospodarczym, a między innymi zwiedzić Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu oraz nowy port w Gdyni.

Zależy mi na poznaniu waszego kraju, tembardziej, że uważam ściślejsze gospodarce zbliżenie obu zaprzyjaźnionych państw za bardzo pożądane dla Polski i dla Rumunii. Do zbliżenia tego przyczyni się niewątpliwie w poważnym stopniu. Konferencja Gospodarcza polsko-rumuńska, która rozpocznie się dnia 10 bm. w Warszawie, a która umożliwi poczynienie pierwszych kroków w tym kierunku. Delegacji rumuńskiej przewodniczyć będzie sekretarz generalny naszego min. Handlu i Przemysłu dr. Ene.

Życzymy sobie bardzo, aby stosunki gospodarcze między naszymi krajami, były coraz żywsze i spodziewamy się, że wyniki Konferencji Gospodarczej ułatwią nam to zadanie. Z naszej strony przygotowaliśmy teren ku gospodarstwu zbliżeniu obu państw, przez wydanie nowej taryfy celnej, zbudowanej na podstawie racjonalnego i umiarkowanego protekcjonizmu, jak również, przez nową ustawę o wolnych portach, które urządzić zamierzamy w Galacu, Braile, Dżurdziu i Konstanzy.

(Zaznaczyć należy, że nowa taryfa towarowa t. zw. polsko-rumuńsko-lewantyjska ustala ruch towarowy polsko-rumuński bezpośrednio, z ominięciem Gdańska i Triestu (Włochy) — red.).

Przyjaźń polityczna między obu krajami — oświadczył dalej minister — niewątpliwie ułatwi ich zbliżenie na polu ekonomicznym. Widoki tego zbliżenia są poważne. Rumunia, która niedawno zakończyła proces przeobrażenia odrodzonego państwa na nowych podstawach, po ustabilizowaniu się stosunków znajduje się obecnie w epoce czynienia inwestycji w przemyśle i rolnictwie. Rozszerzać się będzie i modernizować zakłady przemysłowe, koleje żelazne będą miały również własne zapotrzebowania na cały szereg artykułów tak, że przed Polską otwierają się poważne możliwości lokowania swej produkcji na rynku rumuńskim.

Wielkie nadzieje w realizacji tych dążeń pokładam we współpracy z min. Kwiatkowskim, którego poznałem i nauczyłem się cenić jako męża stanu o szerokich horyzontach, niespożytej energii i wielkim darze organizacyjnym. A to co widziałem na Górnym Śląsku świadczy bardzo dodatnio o zmyśle inicyjatywy i zdolnościach gospodarczych Narodu Polskiego.

Monopol cukrowy w Grecji

W Grecji rozważa się obecnie projekt wprowadzenia monopolu cukrowego, pozostającego w związku z eksportem tytoni greckich. Grecja sprządza ok. 60.000 tonn cukru z krajów, które sprządza ze swej strony znaczne ilości tytoni orjentalnych. Projektuje się więc uzależnienie zakupów cukru od eksportu tytoniu.

Spadek emisji zagranicznych w Holandji

W I półroczu 1929 udzieliła Holandia pożyczek zagranicznych na sumę 75 milionów guld. wobec sumy 187 mil. w I półroczu 1928. Na pierwszym miejscu stoją pożyczki dla Niemiec. Zwiększyły się pożyczki wewnętrzne, wzrosły one mianowicie w tymże okresie z 153 milj. do 186 milj.

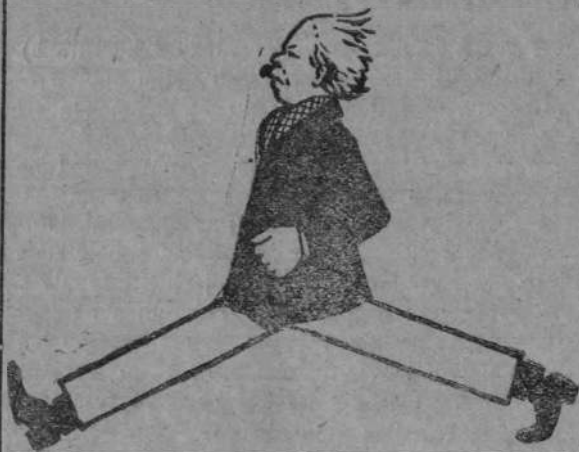
Wycieczka angielska do poł. Ameryki

Pod przewodnictwem lorda d'Aberdona udaje się do Argentyny i Brasylii wycieczka przemysłowców angielskich, której zadaniem jest zbadanie stosunków gospodarczych pomiędzy Anglią, a poł. Ameryką.

Egzekucje podatkowe.

Ministerstwo skarbu uchwaliło, co następuje: Za czynności egzekucyjne dokonane u płatnika w celu ściągnięcia zaległości podatkowych, koszty egzekucyjne, przewidziane w p. 2 art. 7 ustawy z dnia 31 lipca 1924, należą się również w tym wypadku, gdy urzędnik egzekucyjny po przybyciu do płatnika celem wyekzekwowania zaległości, zajęcia nie dokona z przyczyn od niego niezależnych, np. z powodu nieznalesienia przedmiotów, podlegających zajęciu, lub z powodu usunięcia nieruchomości przed zajęciem. Natomiast nie należą się koszty egzekucyjne, jeżeli władza skarbowa ze względu na brak nieruchomości podlegających zajęciu nie dokonała kroków egzekucyjnych i wystąpiła na drogę sądową przez prokuratorję jeneralną, wytaczając akcję cywilną. Również nie należy pobierać kosztów wymienionych w wypadku hipotecznego zabezpieczenia rozłożonych na raty zaległości.

Zajęcia wyborów monopolowych na poczet zaległości podatkowych jest dopuszczalne, ceny zajętych wyborów należy oznaczać w nakazie sekwestracyjnym ściśle według cennika monopolowego.

Spiesz się

i zamów

na wrzesień

„Przegląd Pomorski”

bo tylko do 25-go bm. przyjmują listowi prenumeratę.

Brak wagonów.

Ministerstwo komunikacji, które posiada 140 tys. wagonów towarowych, obliczyło, że na kompanję jesienną zapotrzebowanie wagonów wzrośnie przeciętnie o 20 proc. w porównaniu z normalnym przeciętnym obrotem wagonów. Niedobór, spowodowany zwiększonym przewozem węgla, buraków i kartofli, wyniesie około 5 tys. wagonów. Aby przeciwdziałać temu brakowi, min. komunikacji postarało się o wypożyczenie dla polskiego zarządu kolejowego w krajach sąsiednich, t. j. Czechosłowacji, Austrii, Niemczech oraz Belgii odpowiedniej liczby wagonów.

Ponadto wydano zarządzenia, aby przyspieszyć obrót wagonów, a także, aby naprawa wagonów uszkodzonych odbywała się w szybszym tempie.

Nowa rata podatku majątkowego

Ministerstwo skarbu zarządziło pobranie dalszej części zaległości z tytułu podatku majątkowego w sposób następujący.

a) dla płatników I grupy kontyngentowej od V stopnia skali podatkowej wzwyż wyznacza się nową ratę w 1 proc. od wartości majątku przyjętej prawomocnie za podstawę wymiaru podatku majątkowego;

b) dla płatników II i III grupy kontyngentowej od V stopnia skali podatkowej wzwyż wyznacza się nową ratę w wysokości 0,6 proc. od wartości majątku przyjętej prawomocnie za podstawę wymiaru podatku majątkowego;

Raty te płatne będą do dnia 10 grudnia br.

Kurs dla higienistek społecznych

Okręgowy Związek Kas Chorych w Poznaniu otwiera w październiku 1929 r.

10-miesięczny kurs

dla wyszkolenia higienistek (pielęgniarek) społecznych. Wybijający się obecnie na pierwszy plan akcji społecznej momentów zabezpieczenia ludności przed chorobami, powoduje organizowanie liczniejszych placówek opieki społecznej, jak stacji sanitarnych, poradni przeciwgruźliczych, przeciwjagliczych i wenerycznych, poradni i stacji opieki nad matką i dzieckiem, żłobków i t. p.

W związku z tem daje się zauważyć brak odpowiednio wyszkolonego personelu, któryby obejmował stanowiska w tych instytucjach. Kurs obejmować będzie w zakresie teorii i praktyki w dziedzinie wyżej wymienionych zadań. Ukończenie kursu z wynikiem dodatnim zapewnia absolwentkom objęcie stanowiska na wyżej wymienionych placówkach. Do udziału w kursie mogą się zgłosić kandydatki w wieku lat 20—40 z wykształceniem 6 klas gimnazjalnych, liceum, szkoły wydziałowej lub równorzędnem innym. Kandydatki na kurs podlegają egzaminowi wstępnemu. Do podania należy dołączyć: 1. własnoręcznie napisany życiorys, 2. odpis metryki, 3. świadectwo zdrowia urzędowego lekarza, 4. świadectwo z dotychczas. pracy, 5. odpis świadectw szkolnych, 6. świadectwo moralności.

Opłata za kurs wynosi 250 zł. oraz wpisowe 100 zł. płatne przy zgłoszeniu.

Wszelkich informacji dotyczących kursu, udzielają prócz Związku Kas Chorych w Poznaniu i Kas Chorych w województwie poznańskim i pomorskim również Związki Kas i Kasy Chorych na terenie całej Polski. Zgłoszenia przyjmuje się do 31 sierpnia br.

Okręgowy Związek Kas Chorych w Poznaniu ul. Patrona Jackowskiego 32.

W wypadkach sprostowania wartości majątku na skutek odwołania względnie w drodze nadzoru, należy za podstawę obliczeń nowej raty przyjąć sprostowaną wartość majątku. O wysokości płatnych na podstawie niniejszego zarządzenia kwot płatnicy mają być zawiadomieni pisemnie.

Zawieszenie poboru podatku obrotowego od tranzakcyj eksportowych żytem.

Ministerstwo skarbu w porozumieniu z nim przemysłu i handlu przedłużyło zawieszenie poboru podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od tranzakcyj eksportowych żytem. Zarządzenie to obowiązuje aż do odwołania

Co to jest bekon?

Dyr. dep. Min. Skarbu, dr. Rasiński, wydał następujący okólnik w sprawie opisu bekonów do wszystkich dyrekcji cel, inspektorata cel, oraz wszystkich urzędników celnych.

Wobec wątpliwości, powstających w niektórych urzędach celnych przy odprawach wywożonych bekonów, Ministerstwo Skarbu poleca wyjaśnić podległym urzędem celnym co następuje:

Bekon (angiel. bacon także side) jest to równa połówka świni, doskonale wzdłuż grzbietu przecięta, bez iba i dolnej połowy nówek, oraz bez środka kręgosłupa, zapeklowana w odpowiednim roztworze soli i saletry. Może być również wędzona.

Waga bekonu (jednej połówki) waha się od dwudziestu do trzydziestu paru kilogramów.

Bekony opakowane są w workach jutowych, t. zw. rapperach, po 3—6 połówek w jednym worku, co stanowi t. zw. balot. Balot przewiązany jest sznurem.

Zaznacza się, że skrzynie wyłożone cienkim pergamentowym papierem nie mogą być uważane za bezpośrednie opakowanie w rozumieniu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 lutego 1929 r., dotyczącego przepisów wykonawczych do rozporządzenia w zwrocie dla przy wywozie bekonów i szypek (Monitor Polski Nr. 41/1929 r. p. 82 i Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 6/29 p. 65).

Sprzedaż budynków niewykończonych wolna od opłat stemplowych.

Ministerstwo skarbu wyjaśniło, że przy sprzedaży budynków niewykończonych nie obowiązuje opłacanie stempli, o ile będzie przedstawione zaświadczenie władzy, sprawującej nadzór nad budownictwem, które stwierdza, że na nieruchomości, będącej przedmiotem kontraktu sprzedaży, rozpoczęto roboty techniczne celem położenia fundamentów przed dniem sporządzenia umowy sprzedaży.

W jedności siła.

W poniedziałek, 19 bm. odbyło się w „Hotelu Pomorskim” zebranie tut. Zjedn. Komitetu Wyborczego Chrześ.-Narodowego. W zebraniu tem wzięli udział zast. barm. p. dr. Wyszowski i radca p. Nowicki. Około godz. 8. wieczorem zagał zebranie przewodniczący p. Kolenda słowami „Szczęść Boże”. Nad odczytanym porządkiem obrad wywiązała się ożywiona dyskusja, w szczególności do punktu, że należy przeprowadzić uzupełnienie ustalonej już listy kandydatów do Rady Miejskiej, w której zabierali głos pp. Siudziński, Czerwiński, Brzeski, Szymański, Brzuskiewicz i inni. Do tej sprawy zabrał głos p. dr. Wyszowski, apelując stanowczo do obecnych, aby nie dali się spowodować przez ambicje jednostek do narażenia na szwank zjednoczonej listy i aby nie dopuścili ponownie do takiego zaognienia sytuacji zebrania, jakie miało miejsce na zeszłym posiedzeniu, co wyprowadziło niektórych członków Komitetu z równowagi, a przez to do pominięcia z listy kandydatów dwóch znanych i cenionych obywateli, których współpraca w Radzie Miejskiej byłaby pożądana. Na wniosek p. dyr. Augustyniaka, by głosować nad tem czy włączyć do listy pp. Krygiera i Szóstakowskiego, przewodniczący zarządził głosowanie tajne, w którym 15 głosami przeciw 10 wniosek przeszedł. Na powtórny wniosek p. dyr. Augustyniaka, zarządzono 10-minutową przerwę, po której uchwalono włączyć p. Krygiera na VIII. miejsce, a p. Szóstakowskiego na IX. miejsce.

W dalszym ciągu zebranie skompletowało zarząd, do którego dobrano skarbnika w osobie p. Gawrońskiego oraz komisję agitacyjną (propagandową), do której weszło 5 osób. W następnym punkcie zastanawiano się nad funduszami agitacyjnymi, gdzie uchwalono, że każdy kandydat do 20 miejsca włącznie płaci 30 zł. zaliczki, zwrotnej zaś sumy może się kandydat domagać od instytucji, organizacji czy zrzeszenia, z ramienia którego przyjął kandydaturę.

Na wniosek p. dyr. Augustyniaka uchwalono zażądać od każdego z kandydatów deklarację, na mocy której kandydat wyraża swą zgodę na przyjęcie mandatu oraz składa przyrzeczenie pod słowem honoru, że nie będzie figurował na innej liście, li tylko na eodopiero ustalonej Zjednoczonej Obywatelskiej. Deklarację taką podpisali obecni na posiedzeniu w liczbie 17-tu i to pp.: Korthals, Czerwiński, Cymbrowski, Litkowski, Siudziński, Brzuskiewicz, Krygier, Kolenda, Gawroński, Domżański, Szymański Franc., Zieliński — Kuchnia, Szczepański, Brzeski, Kozłowski, Olszewski i Górtowski.

W końcu uchwalono zmienić nazwę bloku, która brzmi obecnie „Zjednoczona lista obywatelska”. Na tem przewodniczący p. Kolenda zamknął obrady około godz. 22⁴⁵ słowami „Szczęść Boże”.

W związku z powyższym sprawozdaniem i ze względu na krótki termin przedwyborczy zabieramy jeszcze głos na łamach naszego pisma.

Z szczerego serca przyklasnąć należy, że, mimo nieporozumień powstałych na jednym zebrań, Obywatelstwo nasze doceniło potęgę i siłę jedności, wracając pod jej sztandar. Członkom „Zjedn. listy Obywatelskiej” z tego punktu widzenia należy się uznanie i inne partje powinny wziąć z tego przykład, aby się nie rozbiła na rozmaite obozy, gdyż to do celu nigdy i w żadnym wypadku nie doprowadzi. Podajmy sobie dłoń na znak zgody braterskiej, pracujmy wspólnymi siłami, a wtedy praca nasza przyniesie stokrotny owoc.

Angielskie samoloty ze szklanym dachem.

W wojnie przyszłości będą się lotnicy chronić ścianą ze szkła przed pociskami nieprzyjacielskimi.

Odkąd wynaleziono szkło niepekające i nie kruszące się od strzałów, zaczęto w Anglii eksperymentować nad zastosowaniem tego szkła w technice wojennej.

Rezultaty są doskonałe.

Lotnik bojowy będzie na swem miejscu kierowcy otoczony szklanymi płytami, które pozwolą mu widzieć co się dookoła dzieje, a równocześnie będą go chronić przed nieprzyjacielskimi kulami.

Skład chemiczny tego nowego szkła jest trzymany dotychczas w tajemnicy.

KRONIKA

Chełmża, dnia 21 sierpnia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Środa. Anast., Joanny wd.
Czwartek. Tymoteusza, Zygir.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Stęplewski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni Apteka „pod Orłem” p. Wolskiego.

— Baczność Obywateli m. Chełmży.

Przed niedawnym czasem został utworzony na naszym gruncie chełmżyńskim oddział Tow. „Klucz i Wart.”, centrala którego mieści się w Tezewie. Towarzystwo powyższe zapewnia, że wywiąże się ze swego zadania zadowalająco i powierzone mu czynności wypełni jak najsumiennie. Zalecałoby się zatem, by obywatelstwo miejscowe rozpatrzyło tę sprawę i dla swej korzyści, przed rozmaitymi wydrwigroszami, którzy czyhają tylko na mienie innych, oddało swe domy, sklepy i inne sprawy, wchodzące w zakres działalności Towarzystwa, takowemu. Sądzymy, że przyczyni się ono do zmniejszenia ilości takich osobników, którzy, korzystając z mroku nocy, zabierają bliźnim część a niekiedy cały dobytek.

— **Niezdadni do służby wojskowej — zdadni do płacenia specjalnego podatku.** Na mocy specjalnej ustawy, od osób zwolnionych z obowiązku odbywania służby wojskowej, pobierany jest specjalny podatek wojskowy. W zależności od kategorii wymiar podatku wynosi 10—20 zł. rocznie.

— **„Torebki szczęścia”.** Tut. „Sokół” urządził propagandę sokolą przez cały tydzień od poniedziałku dnia 19 do 25 bm. Będą sprzedawane „torebki szczęścia” na ulicach miasta naszego. W każdej „torebce” jest bon, który robi nam miłą niespodziankę, bo daje nam oprócz zwykłego praktycznego przedmiotu może niejednemu z nas szczęście na przedmiot wartościowy. A można mieć szczęście na radjoaparat, aparaty fotograficzne, zegary ozdobne salonowe, rowery, a nawet maszyny do szycia.

Czysty dochód z tej imprezy idzie na wyekwipowanie młodzieży Tow. Gimn. „Sokół”.

Zatem prosimy uprzejmie o łaskawe poparcie tej imprezy, która ma cel tak szlachetny i wzniosły.

— **Dlaczego ceny biletów kolejowych nie są zaokrąglone.** Od czasu do czasu słyszeć można utyskiwania, że ceny biletów kolejowych nie są zaokrąglone do liczb 5 lub 10, a kończą się 2, 4, 8 groszami co jest wcale niedogodne dla publiczności i kasjerów. Sfery miarodajne wyjaśniają, że na odległości dalsze od 100 km. ceny biletów kończą się dziesiątkami groszy, natomiast na odległościach bliskich przy obecnej taryfie osobowej, która jest obliczana za każdy kilometr w razie zaokrąglenia cen, zatraciłby się charakter kilometrowego obliczenia.

Aby otrzymać zaokrąglenie, trzeba byłoby z konieczności taryfę podwyższyć, co szczególnie niekorzystnie odbiłoby się na ruchu podmiejskim.

Z tych więc względów, reforma w kierunku zaokrąglenia cen biletów, będzie mogła być przeprowadzona dopiero przy ogólnej reformie taryfy osobowej.

Z Grzywny, pow. toruński. W niedzielę, dnia 18 bm. przechodziła nad Grzywną i okolicą, krótką, lecz gwałtowna burza. Jej ofiarą padły zabudowania majątn. Sarbinowo należące do p. Mellina, właśc. maj. Kuczwały, gdzie około godz. 19-ej piorun uderzył w stodołę zapełnioną zbożem.

Skoro tylko w Grzywnie zauważono ogień, w błyskawiczny sposób zebrała się nasza Ochotnicza Straż Pożarna, która w okamgnieniu pospieszyła bliźniemu na pomoc. Przybyła ona pierwsza na miejsce pożaru. Z palącej się obory zdołano wyratować żywy inwentarz, a Straż Ogniowa z Grzywny zdołała ogień stłumić, gdy już swem płomieniem ogarał dom mieszkalny.

Wyróżnić należy poświęcenie się naszej młodej Straży, która, mimo braku mundurów — pospieszyła pogorszelcowi na pomoc w ubraniach świeższych.

Zalecałoby się, by Obywatelstwo Grzywny ofiarowało jaką subwencję na zakup mundurów dla naszej energicznej Straży, która w krótkim stosunkowo czasie zdołała odnowić dom na sikawkę oraz skromne, lecz nieodzowne przybory ratownicze.

Wszystko to zawdzięczyć należy hojności i ofiarności Obywatelstwa, między którym jednak znajdują się dwaj posiadziciele większych gospodarstw M. i W., którzy — z bólem w sercu zaznaczyć to trzeba — nie okazują dla straży ni dobrego serca, ani nie popierają jej swym groszem.

Nadesłane

(Za ten dział Redakcja nie odpowiada)

Obłudna praca P. P. S.

Panowie Socjaliści!

Przy wyborach do Sejmu obdarzaliście klasę robotniczą wszelkimi laurami dobrobytu, aby tylko oddawali swe głosy na wasz czerwony sztandar.

Ja sam, jako instruktor P. P. S., wierząc w te obietnice, sądziłem, że zgodzą one się z prawdą, że się kiedyś zrealizują. Nie będę sięgał faktów ze świata. Wezmę goły przykład z naszej ziemi chełmżyńskiej.

Sekretarz na powiat Chełmno związków klasowych P. P. S. p. Kampert z Kornatowa zażądał w okresie wyborów kwotę 800 zł. na agitację. Gdy zarząd P. P. S. na powyższy powiat nie chciał mu tej sumy wypłacić, wtedy zwrócono się do mnie z usilną prośbą, abym zajął stanowisko agitacyjne podczas wyborów do Parlamentu na korzyść P. P. S.

W czasie tym znajdowałem się bez pracy, w krytycznym położeniu, bez nadziei lepszego jutra. Przyniesiono mi jakieś honorarium za pracę. Lecz zaznaczyć muszę, że dotychczas obietnica ta nie ziściła się. Stawiałem ludzi z kartkami nr. 2., pracowałem sumiennie, wytrwale i energicznie z nadzieją, że pan Kampert z czołowym kandydatem panem Nehringem będą umieli ocenić moją pracę, lecz nietylko jej nie ocenili, ale musiałem swój krwawo zapracowany grosz wydać na agitację P. P. S.

Poznawszy się na ich zamiarach i nieziszczalnych obietnicach, odwróciłem się od ich czerwonego sztandaru i pracuję obecnie jako instruktor Ch. Z. Z.

Robotnicy — Rodacy! Nie wiercie owym obiecany „złotym górą” pp. Kampertowców i Nehringowców, gdyż oni w zasadzie pragną tylko po waszych barkach wejść za zielone stoliczki. Łączcie się Bracia w Ch. Z. Z., gdyż pracuje ono dla dobra i rozwoju dobrobytu mas pracujących.

Gdy nie chcecie wierzyć, przekonajcie się naocznie o intensywnej pracy Ch. Z. Z. i z wszelkimi bólaczkami zwracajcie się do głównego Sekretarjatu Ch. Z. Z. w Chełmnie, Rybacka 5, w Chełmży zaś takowy utworzony będzie w lokalu Redakcji „Przeglądu Pomorskiego”. Franciszek Mik.

Ruch towarzystw.

Baczność członkowie kręglarzy

„Bęc”! Dziś odbędzie się kulanie dla członków klubu o puchar wędrowny i premję wędrowną. Uprasza się o liczne przybycie członków

Zarząd.

Baczność Ogrodnicy!

W niedzielę dnia 25 bm. o godz. 2-giej popoł. odbędzie się walne zebranie Tow. Ogrodników w „Hotelu Dworcowym”. Z powodu pilnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne.

Zarząd.

Gielda zbożowa

POZNAŃ dnia 20. 8. 1929 roku

placono za 100 kg. w zł.

Zyto stare	26,50—27,50
Pszonica stara	45,00—47,00
Jęczmień przemysłowy	27,50—28,50
Jęczmień browarowy	30,00—32,00
Owies	24,00—26,50
Mąka żytnia 70 proc.	41,00—40,00
Mąka pszen. 65 proc.	71,00—75,50
Otręby żytnie	21,00—20,00
Otręby pszenne	22,00—23,00

Ogłoszenie wyborów.

Wybory do Rady Miejskiej odbędą się **dnia 6 października 1929 r.**

Głosowanie trwać będzie od godz. 9-tej do 19-tej. Ustanawia się następujące obwody głosowania:

Obwód I.

ul. Dojazd, Polna, Kolejowa, Ładownia, Wybudowanie, Dąbrowskiego, głosują w lokalu „Hotel Dworcowy“.

Obwód II.

ul. Głowackiego, Kościuszki, 21 Stycznia, Sienkiewicza, głosują w „Konkordji“.

Obwód III.

ul. Sądowa, Wodna, Toruńska, Kościelna, głosują w **Szkole dziewcząt.**

Obwód IV.

ul. Św. Juty, Tumska, Rybaki, Chełmińska, Kuchnia, 3-go Maja, głosują w **Starej Szkole** (ul. Tumska).

Obwód V.

Rynek bednarski, Rynek garncarski, Rynek, ul. Hallera, Strzelecka, głosują w **Ratuszu**. — **pokój nr. 10.**

Obwód VI.

ul. Paderewskiego, Piotra Skargi, Jana, głosują w **Szkole chłopców.**

Obwód VII.

ul. Szewska, Mickiewicza głosują w **Gimnazjum (Hala gimnastyczna).**

Obwód VIII.

Chełm. Przedm. Buczek, Trakt, Archidjakonka, głosują w lokalu „Willa Nowa“, Wybranych będzie 80 radnych.

Wszystkich wyborców wzywa się, aby w przeciągu dwu tygodni od pierwszego dnia tego ogłoszenia wręczyli listy kandydatów.

Listy kandydatów winny zawierać dwa razy tyle nazwisk, ilu wybiera się radnych.

Kandydatów oznaczyć należy imieniem i nazwiskiem, dodając dzień urodzenia, zawód i miejsce zamieszkania. Nazwiska należy umieścić jedno pod drugim, stawiając przed każdym nazwiskiem numer porządkowy. Lista kandydatów winna być spisana czytelnie w języku polskim, a podpisana przez dwakroć tyłu wyborów, ilu wybiera się radnych.

Do listy należy dołączyć oświadczenia kandydatów, że wybór przyjmują. Lista kandydatów może zawierać tylko osoby, które są obywatelami Państwa Polskiego, ukończyły dwadziesty piąty rok życia i władają językiem polskim w słowie i piśmie.

Listy kandydatów należy wnieść na ręce przewodniczącego Komisji Wyborczej p. M. Nowickiego przy ul. Toruńskiej nr. 3 od godziny 9-tej do 18-tej.

Chełmża, dnia 17. sierpnia 1929 r.

Komisja Wyborcza miasta Chełmży.

Już czas

zamówić na miesiąc wrzesień pismo bezpartyjne, narodowe i urzędowy organ ogłoszeniowy pow. toruńskiego i miasta Chełmży, jakim jest

„Przegląd Pomorski“.

Szanownym Właścicielom sklepów i domów podajemy do łaskawej wiadomości, iż

otworzyliśmy w Chełmży

oddział

Pom. Przedsiębiorstwa „Wart. i Klucz.“

Działanie nasze rozpoczęło się z dniem 20 b. m. Powierzone nam własności będziemy strzegli jaknajsumienniejsz.

Prosimy o dalsze łaskawe poparcie.

Dyrekcja „Wart. i Klucz.“

w Tezewie,

Oddział Chełmża.

Reklama dźwignią handlu!

Futra

damskie i męskie, skóry, spody, kołnierze i lisy

poleca w wielkim wyborze

FUTROPOL

Bydgoszcz Stary Rynek 27.

Pracownia kuśnierska na miejscu czynna. Telefon nr. 1957.

Fabrykacja czapek

urzędniczych, wojskowych i szkolnych, Przybory mundurowe poleca

H. Bunn i Syn
Bydgoszcz
ul. Gdańska nr. 153
Wysyła pozamiejscowo.

Targ koni remontowych.

Dnia 3 września 1929 r. w **Chełmży o godz. 9-ej przed poł.** na placu obok Rzeźni Miejskiej — odbędzie się targ na konie remontowe, które zakupywać będzie Komisja Remontowa Nr. 2.

Komisja remontowa zakupi całą ilość koni remontowych odpowiednich do woj-ska, typów W. A. L. i A. i C. — pełnowartościowych.

Bliższe informacje w ogłoszeniach, wy-wieszonych w skrzynkach urzędowych.

Chełmża, dnia 16. VIII. 1929 r.

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

(—) **Dr. Wyszowski, w z. Burmistrz.**

Przetarg przymusowy.

W czwartek, dnia 22. bm. o godz. 8.30 przed poł. sprzedam przy ul. Chełmińskiej 6. za gotówkę naj-więcej dającymu

80 koszul wierzchnich męskich kolorowych

40 sztuk czapek dziecięcych

10 „ szali „

70 sztuk szalików męskich (w tem 40 wełn.)

70 sztuk koszul niemowlęcych

1 pudło różnych niemowl. trykotów

40 m. aksamitu

31 parasoli damskich i męskich

30 szalików damskich poljeiwabnych

Chełmża, d. 21. 8. 1929 r.

(—) **Gramowski kom. sądowy.**

Przetarg przymusowy.

W piątek d. 23 bm. o godz. 9-tej przedpoł. sprzedam za gotówkę najwięcej dającemu większą ilość mater-jałów na suknie, wałów płótna, na ręczniki, spod-niowego, ubraniowego granat, drelichu, satyny, pościelowego, fartuchowego, popeliny, sztucznego jedwabiu, barchanu, muślinu, fartuchów, ubran-ków, sukien, pończoch damskich i dziecięcych, skarpet męskich, chusteczek, koszul męskich i damskich, wełny, krawatów, kołnierzy i kompl. urządzenie składowe.

Zbiórka licytantów na podwórzu p. Kierzkowskiego przy ul. Chełmińskiej.

Chełmża, dnia 21. 8. 29 r.

(—) **Gramowski, kom, sąd.**

Waga nie kłamie - mówi prawdę.

Przed użyciem.....

po użyciu.....

Nie wiercie!!!

że jest coś, coby było równie dobre i skuteczne do szyb-kiego tuczenia świń i trzody, jak prawdziwa **Centralina Michałowskiego**. Centralina działa jak drożdże. Kup zaraz, nie stracisz tylko się **wzbogacisz**. Żądać wszę-dzie tylko w oryginalnem opakowaniu, nigdy nie luźno. —

Wystrzegać się naśladownictw. — Gdzie niema wysła

St. Michałowski, zakłady Chemiczne - Poznań

2½ kg. 6. — zł., 5 kg. 12. — zł.